

Krzysztof Kaczmarek*

Możliwości stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w walce z korupcją

Streszczenie

Postęp technologiczny i digitalizacja znacznej części aktywności społecznych i gospodarczych spowodowały, że w wielu dziedzinach życia narzędzia cyfrowe zastąpiły tradycyjne. Jednak ich skuteczność w dużej mierze zależy od kompetencji cyfrowych danego społeczeństwa. Celem artykułu jest analiza możliwości wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w walce z korupcją. Podjęta zostanie również próba zbadania istnienia związków między poziomami cyfryzacji i korupcji w państwach Unii Europejskiej. Dane będą pochodzić z oficjalnych źródeł Unii Europejskiej oraz organizacji międzynarodowych.

Słowa kluczowe: korupcja, cyfryzacja, sztuczna inteligencja, informacja, technologie informacyjno-komunikacyjne

* Dr Krzysztof Kaczmarek, Wydział Humanistyczny, Politechnika Koszalińska, e-mail: puola@tlen.pl, ORCID: 0000-0001-8519-1667.

Wstęp

Walka z korupcją stanowi jedno z największych wyzwań dla społeczeństw w XXI w.¹ We współczesnych państwach demokratycznych korupcja stanowi poważne zagrożenie dla ładu instytucjonalnego. Zjawisko to podważa zaufanie do instytucji państwowych i ma negatywny wpływ na klimat inwestycyjny, jakość usług publicznych, poziom wykształcenia i bezpieczeństwo narodowe². Jednak literatura przedmiotu nie podaje jednoznacznej i spójnej definicji korupcji³. W niniejszym artykule została przyjęta definicja Transparency International (TI)⁴, według której korupcja jest nadużyciem powierzonej władzy w celu osiągnięcia korzyści osobistych⁵.

Głównym celem artykułu było zbadanie możliwości istnienia związków między cyfryzacją, korupcją i poziomem ujawniania zachowań korupcyjnych lub korupcjogennych. Podjęta została również próba analizy możliwości wykorzystywania sztucznej inteligencji (SI) do wykrywania korupcji i jej przeciwdziałaniu. Zastosowane zostały przede wszystkim metody jakościowe, ilościowe i porównawcza. Analiza statystyczna cyfryzacji i korupcji została przeprowadzona na przykładzie państw Unii Europejskiej (UE) oraz Wielkiej Brytanii.

Korupcja przybiera wiele form, takich jak przekupstwo, handel wpływami, nadużywanie funkcji. Może również ukrywać się za nepotyzmem, konfliktami interesów lub nieformalnymi związkami sektora publicznego i prywatnego. Jej skutki są poważne i powszechne. Jako czynnik umożliwiający działania o charakterze przestępczym i terrorystycznym korupcja stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa powszechnego. Chociaż charakter i zakres korupcji mogą się różnić w poszczególnych państwach członkowskich, zjawisko to szkodzi całej Wspólnocie, obniżając poziomy inwestycji, utrudniając uczciwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego i ograniczając finanse publiczne⁶.

1 A. Gurría, *Third Annual High-Level Conference on Anti-corruption: G20 Governments and Business – Remarks by OECD Secretary-General Angel Gurría*, OECD 2013, Third Annual High-Level Conference on Anti-corruption: G20 Governments and Business – Remarks by OECD Secretary-General Angel Gurría – OECD.

2 OECD, *Competitiveness and Private Sector Development Competitiveness in South East Europe. A Policy Outlook 2018*, Paris 2018, s. 668.

3 G. Jiang, *Corruption control in post-reform China: A social censure perspective*, Singapore 2017, <https://doi.org/10.1007/978-981-10-4050-4>.

4 Transparency International jest założoną w 1993 r. międzynarodową i pozarządową organizacją badającą i zwalczającą praktyki korupcyjne.

5 Transparency International, *What is corruption*, What is corruption? – Transparency.org.

6 Komisja Europejska, *Corruption*, Corruption (europa.eu).

W ciągu ostatnich lat technologie informacyjno-komunikacyjne (ang. *information and communication technologies* – ICT) stały się jednym z najważniejszych narzędzi służących zapobieganiu i zwalczaniu korupcji. Cyfryzacja i transformacje cyfrowe rozwinęły i przekształciły sektor publiczny. Zwiększyła się nie tylko wydajność i skuteczność, ale również przejrzystość działań administracji publicznej i instytucji rządowych. Synergia technologii i tradycyjnych działań antykorupcyjnych pozwala na efektywniejsze ujawnianie zachowań korupcyjnych⁷. Według Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. *Organisation for Economic Co-operation and Development* – OECD) postęp technologiczny tworząc nowe możliwości dla zachowań korupcyjnych oferuje jednocześnie narzędzia mogące im przeciwdziałać⁸.

Poziomy korupcji i cyfryzacji w Unii Europejskiej

Próba zbadania istnienia korelacji poziomu korupcji i cyfryzacji w poszczególnych państwach UE (wraz z Wielką Brytanią) wymaga przedstawienia danych dotyczących tych zjawisk. W przypadku, kiedy wyniki dwóch lub więcej państw są równe, państwom tym zostaje przypisane to samo miejsce.

Na podstawie opracowywanych corocznie przez TI raportów zawierających wskaźniki percepcji korupcji w większości państw świata, można przedstawić rankingi państw UE pod względem wolności od korupcji w poszczególnych latach.

Tabela 1. Rankingi państw UE pod względem wolności od korupcji w latach 2016–2020

Państwo	Rok				
	2016	2017	2018	2019	2020
Austria	8	6	6	6	6
Belgia	7	6	7	7	6
Bułgaria	25	23	22	21	20
Chorwacja	20	19	18	19	19
Cypr	18	15	13	13	13

7 B. Busetto, A. Timilsina, *The role of technology and anti-corruption measures in fighting covid-19*, UNPD 2020, *The role of technology and anti-corruption measures in fighting COVID-19* | UNDP.

8 OECD, *Global, Anti-corruption & integrity forum*, Tech Topics – Global Anti-Corruption and Integrity Forum (oecd.org).

Państwo	Rok				
	2016	2017	2018	2019	2020
Czechy	18	15	13	14	15
Dania	1	1	1	1	1
Estonia	10	8	8	8	7
Finlandia	2	2	2	2	2
Francja	11	9	9	9	9
Grecja	24	21	21	18	17
Hiszpania	16	15	14	10	10
Holandia	5	4	3	4	3
Irlandia	9	7	8	8	8
Litwa	15	13	13	12	12
Luksemburg	6	4	4	5	4
Łotwa	17	14	14	14	13
Malta	18	16	15	15	16
Niemcy	6	5	5	5	4
Polska	12	12	12	13	14
Portugalia	13	10	10	10	11
Rumunia	21	20	19	20	20
Słowacja	19	17	17	17	18
Słowenia	14	11	11	11	12
Szwecja	3	3	2	3	2
Węgry	22	22	20	20	20
Wielka Brytania	6	4	5	6	5
Włochy	23	18	16	16	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Transparency International, *Corruption perception index, 2020* - CPI - Transparency.org.

Na podstawie publikowanych przez Komisję Europejską raportów Indeksu Gospodarki Cyfrowej i Społeczeństwa Cyfrowego (ang. *Digital Economy and Society Index* - DESI) można również przedstawić rankingi państw UE pod względem cyfryzacji.

Tabela 2. Rankingi państw UE pod względem cyfryzacji w latach 2016–2020

Państwo	Rok				
	2016	2017	2018	2019	2020
Austria	6	10	11	13	8
Belgia	10	5	8	9	15
Bułgaria	28	27	26	28	23
Chorwacja	23	24	22	20	26
Cypr	19	22	21	22	18
Czechy	24	18	17	18	22

Państwo	Rok				
	2016	2017	2018	2019	2020
Dania	2	1	1	4	3
Estonia	1	9	9	8	1
Finlandia	3	2	3	1	4
Francja	13	16	18	15	12
Grecja	20	26	27	26	27
Hiszpania	5	14	10	11	2
Holandia	4	4	4	3	7
Irlandia	9	7	6	7	9
Litwa	12	13	13	14	6
Luksemburg	22	8	5	6	14
Łotwa	14	19	19	17	5
Malta	11	12	12	10	11
Niemcy	18	11	14	12	21
Polska	15	23	24	25	20
Portugalia	8	15	16	19	13
Rumunia	27	28	28	27	28
Słowacja	26	20	20	21	25
Słowenia	21	17	15	16	16
Szwecja	7	3	2	2	10
Węgry	25	21	23	23	24
Wielka Brytania	16	6	7	5	17
Włochy	17	25	25	24	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Komisja Europejska, Digital Public Services, Digital Public Services | Shaping Europe's digital future (europa.eu).

Pod względem wolności od korupcji czołowe miejsca w UE zajmują Dania, Finlandia i Szwecja. Można również zauważyć, że w latach 2016–2020 Estonia dokonała pod tym względem znacznego postępu. Państwa o najmniejszym stopniu korupcji są jednocześnie jednymi z najbardziej zaawansowanych pod względem cyfryzacji. Jedynie Szwecja w 2020 r. pod względem cyfryzacji odnotowała spadek o 8 miejsc w porównaniu z rokiem wcześniejszym. Należy jednak dodać, że wszystkie państwa UE dokonują cyfrowej transformacji swoich społeczeństw i gospodarek, a różnice pomiędzy nimi w poszczególnych latach wynikają zarówno z tempa wprowadzanych zmian, jak i różnych podejść badawczych przy opracowywaniu kolejnych raportów⁹. Uprawnione zatem wydaje się postawienie hipotezy, że istnieje korelacja poziomu cyfryzacji spo-

⁹ Komisja Europejska, *Digital Economy and Society Index (DESI) 2020*, https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=67084.

łeczeństwa i stopnia występowania w nim zachowań korupcyjnych w przypadku państw UE. Państwa o wyższym stopniu cyfryzacji są w stanie efektywniej wykorzystywać ICT do walki z korupcją. Nie znaczy to jednak, że zmniejszenie korupcji jest naturalnym skutkiem postępu w dziedzinie ICT. Problematyka ta wymaga przeprowadzenia szerszych i bardziej wnikliwych badań, które wezmą pod uwagę dodatkowe czynniki, takie jak ustrój polityczny, tożsamość kulturowa, religia czy historia danego społeczeństwa.

ICT a możliwości zapobiegania korupcji w sferze publicznej

Od wielu lat wśród badaczy istnieje powszechna zgoda co do tego, że ICT mogą wnieść znaczący wkład w walkę z korupcją. Ułatwiając przepływ informacji między instytucjami rządowymi, między rządami a obywatelami oraz między obywatelami, nowe technologie mogą promować przejrzystość działań instytucji publicznych¹⁰. Już w pierwszej dekadzie XXI w. w literaturze politologicznej zostały opisane sposoby, w jakie ICT mogą przyczynić się do walki z korupcją. Według badaczy główne korzyści, jakie mogą przynieść nowe technologie w walce z tym zjawiskiem, obejmują: 1) zmniejszenie asymetrii przepływu informacji między osobami pełniącymi funkcje publiczne a obywatelami; 2) ograniczenie swobody postępowania osób sprawujących funkcje publiczne w zakresie wykonywania obowiązków służbowych; 3) automatyzacja określonych procesów i ograniczenie bezpośrednich, często osobistych, interakcji między urzędnikami publicznymi a obywatelami; 4) zmniejszenie biurokracji w instytucjach publicznych i tym samym zmniejszenie liczby ogniw w łańcuchu decyzyjnym, w których mogą potencjalnie zachodzić zachowania korupcyjne; 5) zwiększanie przejrzystości i możliwości kontrolowania procesów decyzyjnych w administracji publicznej; 6) zwiększanie świadomości społecznej na temat możliwości przeciwstawiania się arbitralnemu traktowaniu; 7) dostarczanie narzędzi i platform umożliwiających zgłaszanie potencjalnych zachowań korupcyjnych; 8) prewencyjne przeciwdziałanie korupcji poprzez monitorowanie sieci¹¹.

10 M. Chêne, *Use of Mobile Phones to Detect and Deter Corruption*, "U4 Expert Answer", Bergen 2012, Use of mobile phones to detect and deter corruption (u4.no).

11 R. Martinez, B. Kukutschka, *Technology against corruption: the potential of online corruption-reporting apps and other platforms*, "U4 Expert Answer", Bergen 2016, s. 2, Technology against corruption: the potential of online corruption-reporting apps and other platforms (u4.no).

Wielu badaczy problematyki korupcji zauważa, że stosowanie narzędzi ICT służących zwalczaniu i zapobieganiu korupcji może również prowadzić do nadużyć¹². Literatura przedmiotu często wskazuje, że e-administracja jest jedynie szeregiem narzędzi usprawniających przepływ informacji. Istnieją jednak wyniki badań, które wskazują na zależność statystyczną między poziomem cyfryzacji i ograniczeniem korupcji¹³. Na taką zależność wskazuje również porównanie poziomów korupcji i cyfryzacji w państwach UE. Istnieją również dowody wskazujące na nieskuteczność narzędzi ICT w walce z korupcją. Co więcej narzędzia e-administracji mogą stwarzać nowe obszary zachowań potencjalnie korupcyjnych. Dlatego, aby narzędzia te były skuteczne, należy wdrażać ich stosowanie w szerszej reformie administracyjnej¹⁴. Również sposób ich działania powinien zapewniać anonimowość osobom sygnalizującym nadużycia. Jakakolwiek wątpliwość w tej kwestii może nie tylko zniechęcać do sygnalizowania korupcji, ale również odstraszać od podejmowania jakichkolwiek działań. Dotyczy to zwłaszcza korupcji międzynarodowej i tej dotyczącej najwyższych szczebli władzy¹⁵. Wielu badaczy podkreśla podwójny charakter ICT. Narzędzia przeznaczone do walki z korupcją mogą być wykorzystywane do rozpowszechniania fałszywych informacji i ułatwiać działalność przestępczą. Sposób użycia tych narzędzi zależy w dużej mierze od kontekstu politycznego, społecznego, infrastrukturalnego i gospodarczego¹⁶.

Należy podkreślić, że sposób wykorzystania narzędzi ICT, podobnie jak wszystkich innych narzędzi, zależy od użytkownika. W przypadku aplikacji czy platform internetowych służących w założeniu zwalczaniu korupcji najistotniejsza jest niezależność i bezstronność instytucji oraz osób nadzorujących ich funkcjonowanie.

Niezależność wyspecjalizowanych instytucji antykorupcyjnych jest uważana za podstawowy wymóg ich prawidłowego i efektywnego działania niezależnie od poziomu zaawansowania technologicznego wykorzystywanych narzędzi. Powody, dla których kryteria niezależności zajmują tak wysokie miejsce w programach antykorupcyjnych, są ściśle związane z naturą korupcji. W przeciwieństwie do innych przestępstw, w sprawach dotyczących korupcji co

12 I. Adam, M. Fazekas, *Are emerging technologies helping win the fight against corruption in developing countries?*, "Pathways for Prosperity Commission Background Paper Series"; no. 21, Oxford 2018, s. 2, *Are emerging technologies helping win the fight against corruption in developing countries? | Pathways for Prosperity* (ox.ac.uk).

13 Ibidem.

14 Ibidem.

15 Ibidem.

16 Ibidem, s. 25.

najmniej jeden sprawca pochodzi z kręgu osób pełniących funkcje publiczne; im wyższa sprawowana funkcja, tym większy wpływ na instytucje państwowe¹⁷.

Poziom „wymaganej” niezależności danej instytucji antykorupcyjnej jest zatem ściśle powiązany z poziomem korupcji i sprawnością instytucji publicznych w danym państwie. Ściganie tak zwanej „korupcji ulicznej” (korupcja funkcjonariusza publicznego niskiego szczebla, na przykład funkcjonariusza policji drogowej, który ma niewielki wpływ polityczny lub nie ma go wcale) normalnie nie wymaga, aby instytucja była dodatkowo chroniona przed nadmiernymi zewnętrznymi wpływami politycznymi¹⁸.

Natomiast zwalczanie korupcji urzędników wysokiego szczebla (potencjalnie mogących mieć wpływ na działania wymiaru sprawiedliwości) lub korupcji systemowej wymaga wsparcia przez wystarczająco silne i niezależne instytucje antykorupcyjne. Pomimo że niezależność formalna i finansowa jest wymagana przez instrumenty międzynarodowe sama w sobie nie gwarantuje sukcesu. W świetle międzynarodowych standardów, jedną z najważniejszych cech wyspecjalizowanych instytucji antykorupcyjnych jest ich uniezależnienie od możliwości wywierania na nie presji politycznej¹⁹.

Istnienie i dostępność narzędzi ICT nie przekłada się zatem automatycznie na ich użycie i nie gwarantuje osiągnięcia pożądanych skutków antykorupcyjnych. Poza niezależnością instytucji powołanych do walki z korupcją (wspomaganych narzędziami cyfrowymi) korzystanie z takich narzędzi w dużym stopniu zależy od poziomu kompetencji cyfrowych społeczeństwa, co może stanowić problem nie tylko w krajach rozwijających się, ale również w niektórych grupach społeczeństw państw rozwiniętych cyfrowo²⁰.

Sztuczna inteligencja jako narzędzie wspomagające walkę z korupcją

Można założyć, że SI jest najbardziej zaawansowanym pod względem technologicznym narzędziem ICT. Definicję SI można odnaleźć na witrynie internetowej Parlamentu Europejskiego: „sztuczna inteligencja to (SI) zdolność maszyn

17 G. Klemenčič, J. Stusek, *Specialised anti-corruption institutions. Review of models*, OECD 2007, s. 17.

18 Ibidem.

19 Ibidem.

20 I. Adam, M. Fazekas, *Are...*, s. 27.

do wykazywania ludzkich umiejętności, takich jak rozumowanie, uczenie się, planowanie i kreatywność. Sztuczna inteligencja umożliwia systemom technicznym postrzeganie ich otoczenia, radzenie sobie z tym, co postrzegają i rozwiązywanie problemów, działając w kierunku osiągnięcia określonego celu. Komputer odbiera dane (już przygotowane lub zebrane za pomocą jego czujników, np. kamery), przetwarza je i reaguje. Systemy SI są w stanie do pewnego stopnia dostosować swoje zachowanie, analizując skutki wcześniejszych działań i działając autonomicznie²¹.

We współczesnych, wysoce zdigitalizowanych społeczeństwach SI jest obecna niemal w każdym aspekcie życia. Na podstawie wcześniejszych aktywności algorytmy sugerują zakupy, sposób spędzania wolnego czasu, a nawet dobór partnerów. Narzędzia tłumaczeniowe działają szybko i są ciągle ulepszone. Chatboty oparte na algorytmach odpowiadają na pytania w formie tekstu lub mowy. Interakcje władzy i obywateli w dużej mierze mają charakter cyfrowy. Pomimo że zautomatyzowane systemy decyzyjne bywają kontrowersyjne, mają coraz szersze zastosowanie w instytucjach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo²².

SI i uczenie maszynowe są wykorzystywane do monitorowania i identyfikowania podejrzanych ofert w zamówieniach publicznych. Organy podatkowe wykorzystują sztuczną inteligencję do przewidywania ryzyka uchylania się od opodatkowania. Oddział Transparency International w Wielkiej Brytanii wdraża rozwiązania SI do automatyzacji analiz rejestrów publicznych. Jednak niektóre zastosowania SI i zautomatyzowanych systemów decyzyjnych pozostają kontrowersyjne. Wciąż pojawiają się pytania dotyczące tendencyjności algorytmów i możliwości kwestionowania zautomatyzowanych decyzji. Problemem jest również jak takie systemy odnoszą się do prawa do prywatności i prawa do bycia zapomnianym²³.

Jednak, ze względu na efektywność, pozorną neutralność, wydajność i oszczędności kosztów związanych z procesami opartymi na sztucznej inteligencji, w przyszłości narzędzia cyfrowe prawdopodobnie będą miały coraz szersze zastosowanie²⁴.

21 Parlament Europejski, *Sztuczna inteligencja: co to jest i jakie ma zastosowania?*, Bruksela 2020, *Sztuczna inteligencja: co to jest i jakie ma zastosowania? | Aktualności | Parlament Europejski* (europa.eu).

22 P. Aarvik, *Artificial Intelligence – a promising anti-corruption tool in development settings?*, s. 1, *artificial-intelligence-a-promising-anti-corruption-tool-in-development-settings.pdf* (u4.no).

23 Ibidem, s. 1–2.

24 Ibidem, s. 2.

Oxford Insights zaznacza, że sztuczna inteligencja ma szczególne zastosowanie w walce z korupcją ze względu na jej zdolność wykrywania zależności w dużych zbiorach danych (ang. *big data*). Dzięki temu funkcjonariusze służb zwalczających korupcję mogą koncentrować swoje działania na szczegółach elementów wskazanych przez SI²⁵. Według International Public Sector Fraud Forum działania systemów opartych na SI powinny być nadzorowane przez człowieka, jednak tylko w takim stopniu, który nie zakłócałby ich skuteczności²⁶.

Nie można jednoznacznie określić skuteczności SI w walce nie tylko z korupcją, ale z wszelkimi patologiami życia publicznego. Należy pamiętać, że SI jest, chociaż zaawansowanym technologicznie, jedynie narzędziem, a jej wykorzystanie zależy przede wszystkim od kompetencji i postaw etycznych osób nią nadzorujących.

Zakończenie

ICT ma potencjał zwiększenia przejrzystości działań instytucji publicznych. Narzędzia cyfrowe mogą również zwiększać skuteczność walki z globalną przestępczością finansową, taką jak oszustwa, przekupstwo, międzynarodowa korupcja i pranie pieniędzy związane z handlem ludźmi, przemytem narkotyków i finansowaniem terroryzmu. Najbardziej zaawansowanym pod względem technologicznym narzędziem ICT, mogącym wspomagać wykrywanie przestępstw korupcyjnych, jest SI, mogąca w krótkim czasie analizować dużą ilość danych. Nie istnieją jednak dowody na to, że cyfryzacja sama w sobie w jakikolwiek sposób sprzyja zwalczaniu patologii życia społecznego. Skuteczność narzędzi ICT zależy przede wszystkim od czynnika ludzkiego. W przypadku badanych państw istnieje statystyczna zbieżność pomiędzy poziomem cyfryzacji a stopniem korupcji. Nie można jednak stwierdzić istnienia związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy tymi wskaźnikami.

25 Ibidem, s. 4.

26 Public Sector Fraud Forum, *International Public Sector Fraud Forum. The use of Artificial Intelligence to Combat Public Sector Fraud. Professional Guidance*, s. 15, [Artificial_intelligence_13_Feb.pdf \(publishing.service.gov.uk\)](https://publishing.service.gov.uk).

Bibliografia

- Aarvik P., *Artificial Intelligence – a promising anti-corruption tool in development settings?*, artificial-intelligence-a-promising-anti-corruption-tool-in-development-settings.pdf (u4.no).
- Adam I., Fazekas M., *Are emerging technologies helping win the fight against corruption in developing countries?*, “Pathways for Prosperity Commission Background Paper Series”; no. 21, Oxford 2018, Are emerging technologies helping win the fight against corruption in developing countries? | Pathways for Prosperity (ox.ac.uk).
- Busetto B., Timilsina A., *The role of technology and anti-corruption measures in fighting covid-19*, UNPD 2020, The role of technology and anti-corruption measures in fighting COVID-19 | UNDP.
- Chêne M., *Use of Mobile Phones to Detect and Deter Corruption*, “U4 Expert Answer”, Bergen 2012, Use of mobile phones to detect and deter corruption (u4.no).
- Gurría A., *Third Annual High-Level Conference on Anti-corruption: G20 Governments and Business – Remarks by OECD Secretary-General Angel Gurría*, OECD 2013, Third Annual High-Level Conference on Anti-corruption: G20 Governments and Business – Remarks by OECD Secretary-General Angel Gurría – OECD.
- Jiang G., *Corruption control in post-reform China: A social censure perspective*, Singapore 2017, <https://doi.org/10.1007/978-981-10-4050-4>.
- Klemenčič G., Stusek J., *Specialised anti-corruption institutions. Review of models*, OECD 2007.
- Komisja Europejska, *Corruption*, Corruption (europa.eu).
- Komisja Europejska, *Digital Economy and Society Index (DESI) 2020*, https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=67084.
- Komisja Europejska, *Digital Public Services*, Digital Public Services | Shaping Europe's digital future (europa.eu).
- Martinez R., Kukutschka B., *Technology against corruption: the potential of online corruption-reporting apps and other platforms*, “U4 Expert Answer”, Bergen 2016, Technology against corruption: the potential of online corruption-reporting apps and other platforms (u4.no).
- OECD, *Competitiveness and Private Sector Development Competitiveness in South East Europe. A Policy Outlook 2018*, Paris 2018.
- OECD, *Global, Anti-corruption & integrity forum*, Tech Topics – Global Anti-Corruption and Integrity Forum (oecd.org).
- Parlament Europejski, *Sztuczna inteligencja: co to jest i jakie ma zastosowania?*, Bruksela 2020, Sztuczna inteligencja: co to jest i jakie ma zastosowania? | Aktualności | Parlament Europejski (europa.eu).
- Public Sector Fraud Forum, *International Public Sector Fraud Forum. The use of Artificial Intelligence to Combat Public Sector Fraud. Professional Guidance*, Artificial_intelligence_13_Feb.pdf (publishing.service.gov.uk).
- Transparency International, *Corruption perception index, 2020 – CPI* – Transparency.org.
- Transparency International, *What is corruption*, What is corruption? – Transparency.org.

Possibilities of using information and communication technologies in the fight against corruption

Abstract

Technological progress and digitization of a significant part of social and economic activity have resulted in the replacement of traditional tools with digital in many areas of life. However, their effectiveness depends largely on digital competence in the society. The aim of the article is to analyze the possibilities of using information and communication technologies in the fight against corruption. One will also make an attempt to investigate if there is the relationship between the levels of digitization and corruption in European Union countries. The data will come from the official sources of the European Union and other international organizations.

Key words: corruption, digitization, artificial intelligence, information, information and communication technologies